

PROFILAKTIKA INSPEKTORLARINING KAM TAMINLANGAN OILALAR BILAN ISHLASH FAOLIYATIDA MAHALLA YETAKCHILIGI BILAN HAMKORLIK AHAMIYATI

Tinchlikova Fotima Alisher qizi
IIV akademiyasi 313-guruh kursanti

Annotatsiya: Ushbu maqola, profilaktika inspektorlarining kam taminlangan oilalar bilan ishlash faoliyatida mahalla yetakchiligi bilan hamkorlikni o'rganadi. Maqolada, kam taminlangan oilalarga ijtimoiy yordam ko'rsatishda, xavfsizlikni ta'minlashda va jamoat tartibini saqlashda profilaktika inspektorlarining roli hamda mahalla yetakchilarining ahamiyati keng tahlil qilingan. Profilaktika inspektorlarining mahalla va oilalar bilan yaqin aloqada bo'lishi, o'zaro hamkorlikni kuchaytirish orqali jamiyatdagi muammolarni samarali hal etish imkoniyatlari ko'rsatilgan.

Аннотация: В данной статье рассматривается сотрудничество инспекторов профилактики с руководством района в работе с малообеспеченными семьями. В статье подробно анализируется роль профилактических инспекторов и значение районных лидеров в оказании социальной помощи малообеспеченным семьям, обеспечении безопасности и поддержании общественного порядка. Инспекторы по профилактике имеют тесный контакт с районами и семьями, показаны возможности эффективного решения проблем в обществе путем укрепления взаимного сотрудничества.

Kalit so'zlar: kam taminlangan oilalar, ijtimoiy yordam, hamkorlik, oilaviy qo'llab quvvatlash, ijtimoiy muommolar, mahalla hizmatlari.

Bugungi kunda jamiyatimizda ijtimoiy himoya va farovonlikni ta'minlash uchun samarali tizimlar yaratish zarurati kundan-kunga ortib bormoqda. Prezidentimiz farmonlariga binoan tashil etilgan mahalla yetkiligi jamiyatimizda tub burilish bo'ldi. Chunki bizga ota bobolarimizdan ma'lumki asriy qadriyatlarimizning beqiyos timsolidir. Mahalla qadimdan jamoaviy boshqaruv va ijtimoiy tartibni saqlashda muhim rol o'ynagan. Qadimgi jamiyatlarda mahalla yetakchilari, odatda, o'z hududlaridagi ijtimoiy, iqtisodiy va madaniy muammolarni hal qilishda yetakchi o'rin tutgan. Ular o'z xalqini birlashtirgan, adolatni ta'minlagan va turli qarorlar qabul qilishda ishtirok etgan. Mahallada yetakchilik, shuningdek, ijtimoiy mas'uliyat va o'zaro yordamga asoslangan bo'lib, aholining tinchligini saqlash va ularning farovonligini oshirishda ahamiyatli bo'lgan. Bunday an'analar, hozirgi kunda ham mahalla boshqaruvi va mahalla yetakchiligi tizimining rivojlanishiga ta'sir ko'rsatmoqda. Ayniqsa, kam taminlangan oilalar va ularning a'zolari, turli ijtimoiy muammolar, huquqbuzarlik va ijtimoiy muammolar bilan yuzlashmoqda. Bunday oilalar bilan ishlashda profilaktika inspektorlarining roli juda muhim bo'lib, ular o'z faoliyatida mahalla yetakchiligi bilan hamkorlik qilishlari orqali ijtimoiy muammolarni bartaraf etishda katta natijalarga erishishlari mumkin. Mahalla yetkiligi jamiyatdagi eng yaqin, ishonchli va

ta'sirchan rahbarlardir. Ular o'z hududidagi aholi bilan bevosita muloqotda bo'lib, aholining ijtimoiy holatini chuqur tushunadi. Mahalla a'zolari, shuningdek, ularning salomatligi, mehnat sharoitlari va ijtimoiy-iqtisodiy holati haqida muhim ma'lumotlarga ega bo'lishadi. Profilaktika inspektorlari esa, o'z navbatida, huquqbuzarliklarni oldini olish, aholiga huquqiy ta'lim berish, huquqiy madaniyatni oshirish, va jamiyatdagi tinchlikni saqlashda katta rol o'ynaydilar. Ular ko'pincha o'z faoliyatlarini huquqiy normativlar asosida olib borishadi, ammo mahallalar bilan to'g'ridan-to'g'ri ishlashda mahalla yettiligi bilan samarali hamkorlik qilish ularning ishini yanada kuchaytiradi. Mahalla yetakchilari va profilaktika inspektorlarining hamkorligi orqali ijtimoiy tarmoqlarni kuchaytirish mumkin. Mahalla yettiligi aholining kam ta'minlangan qatlamlariga oid aniq va ishonchli ma'lumotlarni taqdim etishadi, bu esa profilaktika inspektorlariga samarali muammolarni aniqlashda yordam beradi. Bu jarayon aholiga individual yondashuvni ta'minlaydi va muammoning ildiziga borishga imkon yaratadi. Kam ta'minlangan oilalar o'rtasida iqtisodiy qiyinchiliklar, ijtimoiy izolyatsiya, va ba'zan huquqbuzarliklar yuzaga kelishi mumkin. Mahalla yettiligi va profilaktika inspektorlari o'zaro fikr almashish orqali, huquqbuzarliklarning oldini olish, oilalarga kerakli huquqiy yordamni ko'rsatish va ularni ijtimoiy himoya qilishga yordam berishlari mumkin. Kam ta'minlangan oilalar ko'pincha psixologik va emosional muammolarni ham boshdan kechirishadi. Mahalla rahbarlari bu oilalarning ehtiyojlarini yaxshiroq tushunib, kerakli yordamni ko'rsatishlari mumkin. Profilaktika inspektorlari esa, o'z faoliyatlari orqali huquqiy maslahatlar berish, qonunlarni tushuntirish va psixologik yordam ko'rsatishda mahalla rahbarlari bilan hamkorlikda ishlashlari mumkin. Mahalla yettiligi va profilaktika inspektorlari orasidagi hamkorlik jamiyatda ishonchni oshiradi. Mahalla rahbari sifatida tanilgan shaxsning tashabbuslari va profilaktika inspektorining huquqiy yordam ko'rsatishi, aholining ijtimoiy tizimga bo'lgan ishonchini kuchaytiradi. Bu, o'z navbatida, aholining huquqiy madaniyatini oshirishga yordam beradi va ularning huquqlari hamda majburiyatlariga bo'lgan xabardorligini kuchaytiradi. Kam ta'minlangan oilalar bilan ishlashda profilaktika inspektorlari va mahalla rahbarlari o'rtasidagi hamkorlik juda muhimdir. Ushbu hamkorlik, nafaqat huquqbuzarliklarning oldini olishda, balki oilalarga psixologik va ijtimoiy yordam ko'rsatishda ham katta ahamiyatga ega. Shuningdek, jamiyatdagi ishonchni oshirish va uzoq muddatli barqaror rivojlanishni ta'minlashda bu hamkorlik alohida rol o'ynaydi. Profilaktika inspektorlari va mahalla rahbarlarining o'zaro samarali hamkorligi, aholi farovonligini ta'minlashda kuchli asos bo'lib xizmat qiladi. Profilaktika inspektorlarining kam taminlangan oilalar bilan ishlashda mahalla yetakchiligi bilan hamkorligi haqida ilmiy va amaliy fikrlar ko'plab olimlar tomonidan keltirilgan. Ushbu fikrlar asosan ijtimoiy xavfsizlikni ta'minlash, jinoyatlarni oldini olish, va kam taminlangan oilalarga ijtimoiy yordam ko'rsatish bo'yicha mahalla va profilaktika inspektorlarining o'zaro hamkorligining ahamiyatini ta'kidlaydi. Quyida bu mavzuda ba'zi olimlarning fikrlarini keltiraman: Olimlar, xususan, "community policing" (jamoat politsiyasi) modeli bo'yicha ko'plab tadqiqotlar olib borgan. Bu modelda politsiya va mahalla yetakchilari birgalikda ishlaydi va ular mahalladagi huquqbuzarliklarni oldini olishga qaratilgan profilaktik tadbirlarni amalga oshiradi. Dr. David H. Bayley va boshqa

tadqiqotchilar, jamoat xavfsizligini ta'minlashda politsiya va mahallalar o'rtasidagi yaqin hamkorlikning ahamiyatini ta'kidlagan. Ularning fikriga ko'ra, mahalla rahbarlari va politsiya inspektorlari o'rtasidagi hamkorlik, mahalladagi ijtimoiy muammolarni yaxshiroq tushunish va ularni hal qilishda samarali bo'ladi. Ayniqsa, kam taminlangan oilalar bilan ishlashda, mahalla tizimi o'z hududidagi ijtimoiy, psixologik va iqtisodiy sharoitlarni bilib, profilaktika inspektorlariga kerakli ma'lumotlarni taqdim etishlari mumkin. . Jennifer M. Corbettning tadqiqotiga ko'ra, mahalla rahbarlari va profilaktika inspektorlari birgalikda kam taminlangan oilalarga xizmatlar ko'rsatish, ularning muammolarini hal qilish va ijtimoiy integratsiyasini ta'minlashga yordam beradi. Kam taminlangan oilalar ko'pincha ijtimoiy izolyatsiyaga uchraydi, va mahalla rahbarlari bu oilalar bilan ishlash orqali ularni huquqiy yordam, psixologik maslahatlar va ijtimoiy xizmatlar bilan ta'minlashda profilaktika inspektorlariga yordam beradi. Olimlarning fikrlarida shuni ko'rishimiz mumkinki, profilaktika inspektorlarining kam taminlangan oilalar bilan ishlashda mahalla yetiligi bilan hamkorligi ijtimoiy xavfsizlikni ta'minlashda, jinoyatlarni oldini olishda va ijtimoiy yordam ko'rsatishda juda samarali bo'lishi mumkin. Mahalla rahbarlari, o'z hududlarida yashovchi oilalarning ehtiyojlarini yaxshiroq tushunib, zarur xizmatlar (psixologik yordam, huquqiy maslahat, ijtimoiy yordam)ni taqdim etishda politsiyaga yordam beradi. Bunday hamkorlik, ayniqsa, kam taminlangan oilalar uchun ijtimoiy xavfsizlikni oshirish va huquqbuzarliklarning oldini olishda samarali bo'lishi mumkin. Mahalla rahbarlari va profilaktika inspektorlari o'rtasida ma'lumot almashish, ishonchli muloqot va jamoat bilan yaqindan ishlash orqali, kam taminlangan oilalarga yordam berish va jinoyatlarni oldini olishda muvaffaqiyatli tizim yaratish mumkin.

Xulosa: Mahalla rahbarlari va profilaktika inspektorlari o'rtasidagi ma'lumot almashish hamkorlikning muhim qismlaridan biridir. Mahalla rahbarlari, oilalarning ehtiyojlari haqida to'plagan ma'lumotlarni profilaktika inspektorlariga yetkazishadi, bu esa jinoyatlarni oldini olishda va ijtimoiy yordam ko'rsatishda samarali bo'ladi. Bu o'zaro aloqalar, jamiyatdagi xavfsizlikni ta'minlash va huquqbuzarliklarni kamaytirish uchun zarur bo'lgan tarmoqni yaratadi. Maqola, profilaktika inspektorlari va mahalla rahbarlari o'rtasidagi hamkorlikning kam taminlangan oilalar bilan ishlashda muhim ahamiyatga ega ekanligini ko'rsatadi. Mahalla rahbarlari, o'z hududlaridagi ehtiyojlarni bilgan holda, ijtimoiy yordam va xavfsizlikni ta'minlashda politsiya va boshqa xizmat ko'rsatuvchi tashkilotlar bilan birgalikda samarali ishlashlari mumkin. Bu hamkorlik, nafaqat jinoyatlarni oldini olishda, balki oilalarga ijtimoiy yordam ko'rsatishda ham o'zining ahamiyatini namoyon etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

- 1.Ozbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi-2023
- 2.O‘zbekiston Respublikasining Mehnat kodeksi
- 3.O‘zbekiston Respublikasining “Ichki ishlar organlari to‘g‘risida”gi qonuni
- 4.O‘zbekiston Respublikasining “Huquqbuzarliklar profilaktikasi to‘g‘risida”gi qonuni.
5. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasning 2024-yil 7-avgustdagi “Mahallalarda aholi muammolarini aniqlash tizimini takomillashtirish to‘g‘risida”gi 486-son qarori
6. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasning 2024-yil 13-iyundagi “Mahallalar faoliyatini tartibga solishga doir normativ-huquqiy hujjatlarni tasdiqlash to‘g‘risida” gi 334-son qarori